

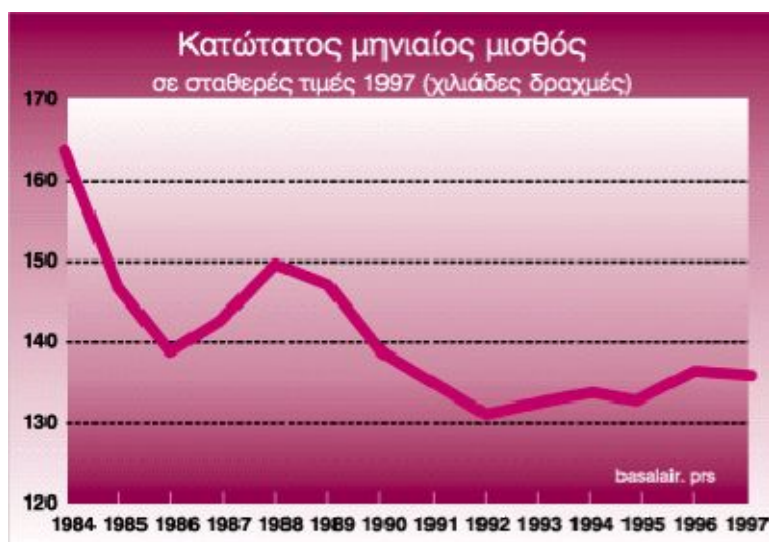
ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**29^ο Συνέδριο της
ΓΣΕΕ Εργασία
και Υποτίμηση**

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΕΚΟ • ΝΑΒΙΠΕ ΑΣΤΑΚΟΥ
ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ • ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ • ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
• ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Μια διόρθωση Ο κατώτατος μισθός και η Eurostat

Στο τεύχος 32, Ιανουάριος 1998 της Ενημέρωσης, δημοσιεύθηκε μετάφραση κειμένου της Eurostat σχετικά με την εξέλιξη των κατώτατων μισθών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με το εν λόγω κείμενο, «σε επτά χώρες-μέλη (Βέλγιο, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία) της Ε.Ε., όσοι εκ των εργαζομένων αμείφθηκαν κατά το παρελθόν έτος, με τον κατώτατο μισθό έλαβαν μεταξύ 42% (Ισπανία) και 59% (Γαλλία και Πορτογαλία) του μέσου μισθού των αρρένων εργατών της μεταποιητικής βιομηχανίας». Ωστόσο, η διαπίστωση του δημοσιεύματος της Eurostat είναι λανθασμένη: στην περίοδο 1984-1997, οι πραγματικοί κατώτατοι μισθοί μειώθηκαν κατά 17,5%. Κατά την τετραετία 1993-97, η αύξηση του κατώτατου πραγματικού μισθού είναι της τάξεως του 4%, αυτή όμως δεν αντισταθμίζει ούτε τις απώλειες της προηγούμενης τετραετίας 1989-93 κατά την οποία ο κατώτατος πραγματικός μισθός μειώνεται κατά 12,5%, ούτε βέβαια τις απώλειες της περιόδου 1984-89 κατά την οποία προκύπτει μείωση του κατώτατου πραγματικού μισθού κατά 9,26%. Ενώ το 1984, ο μηνιαίος κατώτατος μισθός (σε ετήσιο μέσο όρο) ανέρχεται στις 28466 δρχ., το 1997, ο μηνιαίος κατώτατος μισθός σε τιμές 1984 είναι μόλις 23504 δρχ. (μείωση 17,5%). Για να γίνει καλύτερα αντιληπτή η εξέλιξη του κατώτατου μισθού, παραθέτουμε σχετικό διάγραμμα. Οι υπολογισμοί έχουν γίνει σε σταθερές τιμές 1997 ώστε το ύψος του μισθού να εκφράζει την αγοραστική του δύναμη, όχι μόνον για το 1997, αλλά και για τα προηγούμενα έτη.

Εργασία και Υποτίμηση

*του Χρήστου Πολυζωγόπουλου
Προέδρου της ΓΣΕΕ*

Η απόφαση για τη διαφοροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής και την υποτίμησή της κατά 14%, στο πλαίσιο της ένταξης στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών αναδεικνύει νέα δεδομένα για την προοπτική της ελληνικής οικονομίας και του περιεχομένου της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής στη χώρα μας. Τα νέα δεδομένα μετά την υποτίμηση, επηρεάζουν άμεσα τα μεγέθη της οικονομικής και κοινωνικής σφαίρας της ελληνικής οικονομίας. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο η ΓΣΕΕ είχε προτείνει στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου για την Ανάπτυξη - Ανταγωνιστικότητα - Εργασιακές σχέσεις, την εφαρμογή μιας ρεαλιστικότερης συναλλαγματικής πολιτικής η οποία θα ελάμβανε υπόψη τις δυνατότητες και τις αντοχές του παραγωγικού και κοινωνικού συστήματος στην Ελλάδα. Το ζητούμενο κατά συνέπεια σήμερα αναφέρεται στο περιεχόμενο, τον χαρακτήρα και την στρατηγική των μέτρων και πολιτικών. Η ελληνική οικονομία, όπως επανειλημμένα έχουμε υποστηρίξει και προτείνει, έχει ανάγκη διαρθρωτικών αλλαγών στον πυρήνα των οποίων, θα βρίσκεται η αύξηση των επενδύσεων, της απασχόλησης, της παραγωγικότητας, της αγοραστικής δύναμης και των πραγματικών εισοδημάτων. Στην κατεύθυνση αυτή, η θωράκιση του εθνικού νομίσματος επιτυγχάνεται με διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην παραγωγή και όχι με θεσμικού χαρακτήρα διευθετήσεις στις εργασιακές σχέσεις, την αγορά εργασίας και την κοινωνική ασφάλιση. Γι' αυτό διαφωνούμε με την άποψη που υποστηρίζει ότι οι υποτιμήσεις για να επιτύχουν θέλουν στήριξη από αυστηρά μέτρα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, γιατί κατ' αυτόν τον τρόπο θα επιδεινωθεί η θέση των εργαζομένων και των συνταξιούχων, ενώ παράλληλα δεν δημιουργούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις παραγωγικής υποστήριξης της δραχμής. Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι το εθνικό νόμισμα στο παρόν και το μέλλον απαιτείται να είναι παραγωγικά, τεχνολογικά και εργασιακά ισχυρό. Γι' αυτό καλούμε την κυβέρνηση να απομακρυνθεί από μονομερείς ενέργειες σε βάρος της εργασίας για την υποστήριξη της δραχμής και στο πλαίσιο ενός ήρεμου, εξαντλητικού και διορατικού διαλόγου να διαμορφωθεί ένα μείγμα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που θα θωρακίζει το εθνικό νόμισμα με την ανάπτυξη της οικονομίας και όχι με την υπο-ανάπτυξη της εργασίας.

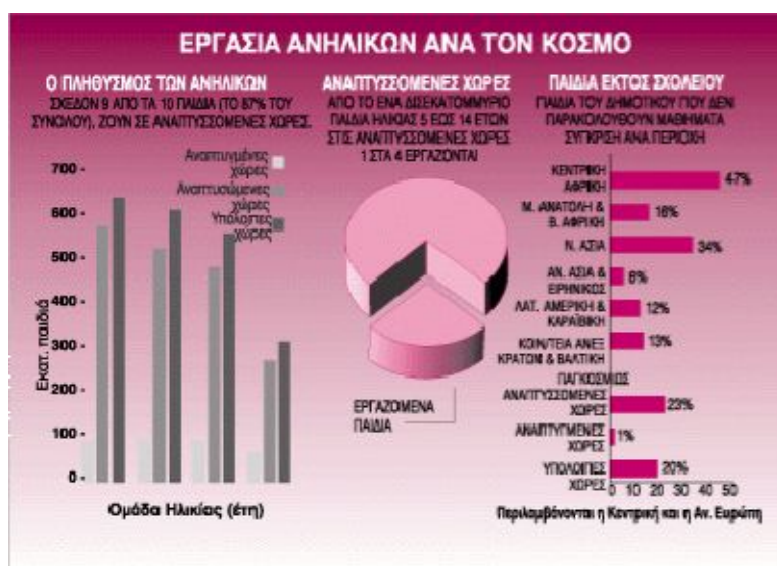
Οι προτάσεις των συνδικάτων για τις ΔΕΚΟ

Τα συνδικάτα, για την εξυγίανση, την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ προτείνουν τα ακόλουθα: με γνώμονα το ζήτημα της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα και της χαμηλής ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, προτείνεται η ανάγκη προώθησης ενός σχεδίου μεταρρυθμίσεων και αλλαγών, στο πλαίσιο ενός ουσιαστικού διαλόγου. Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των ΔΕΚΟ δεν θα πρέπει να συνδέεται με κρατικές επιχορηγήσεις, παρά μόνο κατά το μέρος που αφορά την άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Σε κάθε ΔΕΚΟ θα πρέπει να συντάσσεται κοινωνικός προϋπολογισμός στον οποίο θα προϋπολογίζονται οι δαπάνες που δεν σχετίζονται με την συνήθη επιχειρησιακή δραστηριότητα αλλά με δραστηριότητες κοινωνικού χαρακτήρα και οι οποίες θα αναλαμβάνονται από το κράτος. Κατάρτιση μακροχρόνιων επιχειρησιακών σχεδίων για κάθε ΔΕΚΟ μέσα από το διάλογο των διοικήσεων και των κοινωνικών φορέων της κάθε επιχείρησης, απολογισμός των δράσεων και τριετές ή πενταετές σχέδιο προγραμματισμού, αναγκαιότητα λήψης όλων των απαραίτητων μέτρων για την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού στο δημόσιο τομέα και την προσαρμογή του στα νέα δεδομένα (εξασφάλιση εκπαίδευσης, κινήτρων απόδοσης και αξιοκρατίας), καθώς και η επιτάχυνση της εισαγωγής της πληροφορικής ως προϋπόθεση για τη μείωση της γραφειοκρατίας και την βελτίωση της απόδοσης. Ύπαρξη διοικητικής και διαχειριστικής αυτοτέλειας των ΔΕΚΟ από το κράτος με διαφύλαξη ωστόσο των διατάξεων που διασφαλίζουν τον δημόσιο και τον κοινωνικό τους χαρακτήρα, ενίσχυση του ρόλου των ΔΕΚΟ ως αυτοτελών οικονομικών μονάδων με ανάπτυξη του επιχειρησιακού σχεδιασμού που θα βελτιώσει τον τρόπο διοίκησης και διαχείρισης των ΔΕΚΟ, πραγματοποίηση οργανωτικών και διοικητικών αλλαγών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες του κοινωνικού συνόλου και της οικονομίας.

Η παιδική εργασία

*Αθηνά Μπήτρα**
*Αναστασία Σπήλιωτοπούλου**

Σήμερα ο παιδικός πληθυσμός συναντάται στον εργασιακό χώρο των υποανάπτυκτων και ανεπτυγμένων χωρών, να εργάζεται μαζί με τους ενήλικους: σε σκληρές και ανθυγιεινές εργασίες. Στις φυτείες, όπου πολλές φορές εργάζονται αναγκαστικά (Σαν Σαλβαδόρ). Σε εργοστάσια ταπητουργίας όπου τα παιδιά κάθονται γονατιστά για ώρες στοιβαγμένα σε στενούς χώρους για να υφαίνουν τα «ωραιότερα» χαλιά του κόσμου (Ινδία, Πακιστάν). Σε βυρσοδευεία, όπως στην Αίγυπτο, τα περισσότερα παιδιά εργάζονται πάνω από 8 ώρες την ημέρα. Στις Ηνωμένες Πολιτείες ο αριθμός φθάνει τα 5,5 εκατομμύρια, ενώ στην Ελλάδα οι ανήλικα εργαζόμενοι ξεπερνούν τις 15.000.

Τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία είναι ενδεικτικά μόνο, της έκτασης που λαμβάνει το φαινόμενο «παιδική εργασία» στις μέρες μας.

Σύμφωνα, μάλιστα με έκθεση της Unicef το 1996, 250 εκατομμύρια παιδιά εργάζονται ανά τον κόσμο. Η έκθεση επισημαίνει ότι τα περισσότερα από τα παιδιά αυτά είναι ηλικίας από 5 έως 14 ετών και απασχολούνται σε συνθήκες άκρως βλαβερές για την υγεία τους και την ανάπτυξή τους.

Βέβαια, το φαινόμενο της παιδικής εργασίας δεν είναι ένα πρωτοεμφανιζόμενο πρόβλημα, αφού απασχόλησε την διεθνή κοινότητα από το τέλος του Α΄ παγκοσμίου πολέμου. Ήδη από το 1919 με την πρώτη διεθνή σύμβαση για την παιδική εργασία, καθιερώθηκε το 14ο έτος ως ελάχιστη ηλικία πρόσληψης παιδιών στην βιομηχανία. Ακολούθησε μια σειρά συμβάσεων για την νομική προστασία των παιδιών κι ενδεικτικά αναφέρουμε την σύμβαση του 1973 που απαγορεύει την παιδική εργασία πριν την συμπλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης - και όχι κάτω των 15 ετών -. Η σύνδεση μεταξύ των δικαιωμάτων του παιδιού και της επιβίωσης και ανάπτυξής του, επιτεύχθηκε με την Σύμβαση των δικαιωμάτων του παιδιού το 1989, που επικυρώθηκε από 187 κράτη. Τα - συμβαλλόμενα στη Σύμβαση - κράτη έχοντας υπόψη τους την Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα δικαιώματα του παιδιού αναγνωρίζουν ως παιδί

(άρθρο 1) «κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία». Στο άρθρο 32 της ίδιας Σύμβασης αναγνωρίζεται το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική του ανάπτυξη.

Η Σύμβαση καλεί τα κράτη μέλη:

α. να ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση.

β. να προβλέπουν μια κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας.

γ. να προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Την παραπάνω σύμβαση ακολούθησε η έκθεση της Unicef «Η κατάσταση των παιδιών του κόσμου - 1996 για την οποία έγινε λόγος στην αρχή της μελέτης μας. Η Unicef επισημαίνει το υψηλό ποσοστό των παιδιών που εργάζονται σε ανεπτυγμένες χώρες και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι εργοδότες προτιμούν να προσλαμβάνουν παιδιά διότι μπορούν να τα εκμεταλλευτούν πιο εύκολα (πίνακας 1). Από τον Οκτώβρη του 1997, στη διάσκεψη που οργανώθηκε στο Οσλο της Νορβηγίας - από το Υπουργείο εξωτερικής βοήθειας της χώρας - αποφασίστηκε η προώθηση διεθνούς σύμβασης κατά της παιδικής εργασίας μέσα στο 1998. Έναν από τους «αρχαιότερους» μύθους όσον αφορά την παιδική εργασία καταρρίπτουν τα στατιστικά στοιχεία που δόθηκαν στη διάσκεψη του Οσλο, ότι δηλαδή αυτού του είδους η εργασία είναι «προνόμιο» μόνο των φτωχών κρατών, ότι είναι αναπόφευκτη στις εξαιρετικά φτωχές οικογένειες, ότι τα περισσότερα παιδιά εργάζονται σε εξαγωγικές βιομηχανίες κάτι που μπορεί να αλλάξει μέσω κυρώσεων μπουκοτάζ και διεθνών κοινωνικών ρητρών. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα παραπάνω στοιχεία, 800.000 παιδιά εργάζονται στην Γερμανία, ενώ στη Γαλλία το φαινόμενο αναπτύσσεται στα πλαίσια της επαγγελματικής κατάρτισης και της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγή. Μόνο στην περιοχή του Παρισιού, μέσα σε ένα χρόνο 1.600.000 ώρες εργασίας προέρχονταν από παιδική εργασία. Τέλος, Μεξικανάκια εργάζονται σε φάρμες στην πολιτεία της Νέας Υόρκης. Η έρευνα καταλήγει στη διαπίστωση, ότι στις περισσότερες περιπτώσεις τα παιδιά εργάζονται επειδή ο εργοδότης ή ο γονέας επωφελείται από το φθινό εργατικό κόστος. Και σε αντίθεση με την κοινή αντίληψη... λιγότερο από το 5% των παιδιών εργάζονται σε εξαγωγικές βιομηχανίες. Αν παρατηρήσουμε τον χάρτη, θα συμπεράνουμε ότι το πρόβλημα των ανήλικων εργαζομένων είναι διεθνούς εμβέλειας. Οι αποκλίσεις, ωστόσο, των «επίσημων» αριθμών για τα εργαζόμενα παιδιά δημιουργούν το εξής ερώτημα: «Σχετίζεται η ένταση του φαινομένου, μόνο με την οικονομική ανάπτυξη κάθε χώρας ή είναι απόρροια και άλλων παραγόντων;» Η απάντηση σε ένα τέτοιο ερώτημα δεν είναι τόσο απλή και μονοσήμαντη. Για να απαντήσουμε στο ερώτημα θα πρέπει να εξετάσουμε - ενδεικτικά - χώρες με διαφορετική οικονομική κατάσταση: την Ελλάδα, το Πακιστάν, καθώς και ανεπτυγμένες βιομηχανικά χώρες.

1. Η παιδική εργασία στην Ελλάδα

Σύμφωνα με την έρευνα της Unicef η Ελλάδα κατατάσσεται στις αναπτυσσόμενες χώρες που εφαρμόζουν «ελλιπή και ανεπαρκή» μέτρα για την προστασία της μητρότητας και του παιδιού.

Τη διατύπωση αυτή, της Unicef, επαληθεύουν και τα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας. Τεράστιο είναι το πρόβλημα της προστασίας του παιδιού στη χώρα μας. Αναφορικά με τη νομική κατοχύρωση των δικαιωμάτων των εργαζομένων παιδιών, ελάχιστες φορές ισχύει. Στην συντριπτική τους πλειοψηφία, τα δικαιώματα των ανήλικων εργαζομένων...καταπατώνται καθότι δεν εφαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία που αφορά την απασχόληση των νέων.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των νεαρών απασχολούμενων που καταγράφηκε το 1996 (225 παιδιά ηλικίας 14 ετών και 9.210 νέοι 15-19 ετών στη Θεσσαλονίκη, 4.316 και 118.101 σε ολόκληρη τη χώρα) δεν απολαμβάνει τα εργασιακά του δικαιώματα και πέφτει θύμα εκμετάλλευσης κυρίως σε θέματα ωραρίου, συνθηκών εργασίας και ασφάλισης.

Η ελληνική νομοθεσία για την εργασία ανήλικων στηρίζεται σε διεθνείς συμβάσεις. Συγκεκριμένα με το νόμο 1182/1181 (άρθρο 10 της σύμβασης 138) η Ελλάδα αναθεώρησε τις διεθνείς συμβάσεις των ετών 1919-1965 με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων. Η ισχύουσα νομοθεσία για την εργασία ανήλικων (Ν 1837/89) είναι προσαρμοσμένη στις διατάξεις της 138 διεθνούς σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται σε παιδιά άνω των 14 ετών να εκτελούν ελαφρές εργασίες.

Οι τελευταίες προσπάθειες - για τον καθορισμό των προϋποθέσεων εργασίας των ανήλικων - έγιναν με το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος τον Οκτώβρη του 1997. Τις προϋποθέσεις αυτές έθεσε το υπουργείο Εργασίας μαζί με τους αρμόδιους υπουργούς, σε μια προσπάθεια συμμόρφωσης της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις 94/33/Εκ για την προστασία των νέων κατά της εργασίας.

Το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος αφορά κάθε ανήλικο κάτω των 18 ετών ενώ ορίζει ως παιδί κάθε νέο που δεν έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας του ή όποιος νέος υπόκειται ακόμα σε υποχρεωτική σχολική φοίτηση (άρθρο 1). Παράλληλα, με βάση το άρθρο 4, απαγορεύεται η εργασία των παιδιών, εκτός αυτών που έχουν συμπληρώσει το 3ο έτος της ηλικίας τους - και κατόπιν άδειας της Επιθεώρησης Εργασίας - μπορούν να εργασθούν υπό προϋποθέσεις, σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, διαφημιστικά προγράμματα, επιδείξεις μόδας, ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εγγραφές (άρθρο 5).

Πέραν, όμως, των παραπάνω βασικών ορισμών και του προσδιορισμού του ορίου ηλικίας για την εισαγωγή των νέων στην αγορά εργασίας, το Π.Δ. ορίζει ακόμα ότι:

- Απαγορεύεται η υπερωριακή και νυκτερινή απασχόληση από τις 10.00 το βράδυ έως τις 6.00 το πρωί των νέων κάτω των 18 ετών.
- Το άρθρο 7 θέτει τους όρους εργασίας των νέων ανήλικων εργαζομένων. Οι νέοι προστατεύονται από τους ειδικούς κινδύνους τους οποίους διατρέχει η υγιεινή και ασφάλεια καθώς και η ανάπτυξή τους. Οι παράγοντες που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την υγεία είναι φυσικοί, βιολογικοί και χημικοί αλλά και συγκεκριμένες διαδικασίες κατά την εργασία.

Αναφορικά με τις υποχρεώσεις του εργοδότη, ο τελευταίος υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων νέων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 7 του Π.Δ.

Ομως η νομική κατοχύρωση των ανήλικων εργαζομένων στην Ελλάδα δεν αρκεί για την αντιμετώπιση ενός φαινομένου, το οποίο - όπως φαίνεται και από την στατιστική τεκμηρίωση (πίνακας 2) - έχει πάρει επικίνδυνες διαστάσεις και «ζητά» τη δραστική αντιμετώπισή του. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, που παρουσιάζει αναλυτικά το περιοδικό «Εργασία» του ΟΑΕΔ, εργάζεται το 0,6% των 14χρονων παιδιών, το 9,8% των νέων 15-19 χρονών και το 36,1% των νέων 20-24 χρονών. σε αυτά τα ποσοστά είναι προφανές ότι δεν αναφέρονται τα παιδιά που επικουρικά (;) εργάζονται στις οικογενειακές επιχειρήσεις, τα παιδιά των γεωργών

και των κτηνοτρόφων, τα τσιγγανόπουλα και χιλιάδες άλλοι νέοι που προέρχονται από ομάδες που βρίσκονται στο οικονομικό και κοινωνικό περιθώριο.

Κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας	Ηλικία	
	14	15-19
Γεωργία, κτηνοτροφία κλπ	3053	22.798
Αλιεία	30	679
Βιομηχανία	-	32
Ορυχεία, Λατομεία	556	16740
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	-	58
Κατασκευές	273	8857
Εμπόριο	664	16373
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	199	8074
Μεταφορές κλπ	-	1766
Τράπεζες	-	448
Άλλες δραστηριότητες	41	3654
Παροχή υπηρεσιών	-	4384
Οικιακό προσωπικό	-	397
ΣΥΝΟΛΟ	4816	83989

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού δυναμικού, 1996

Η συντριπτική πλειοψηφία των νέων παιδιών ηλικίας 14 χρόνων (3.053 από 4.816 συνολικά) ή ποσοστό 63,4% εργάζεται στην αγροτική παραγωγή και ακολουθεί το εμπόριο (664 νέοι), η βιομηχανία (556) και η οικοδομή (273). Αλλά στην αμέσως επόμενη (ηλικιακή) κατηγορία 15-19 χρονών, οι νέοι (22.798) εργάζονται στην γεωργία και την κτηνοτροφία και ακολουθούν οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία (16.470), στο εμπόριο (16.373), στην οικοδομή (8.857), τον τουρισμό (8.074).

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία της ΕΣΥΕ οι νέοι, ως φτηνή και ανειδίκευτη εργατική δύναμη πραγματοποιούν τις πιο σκληρές εργασίες με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στη σωματική τους διάπλαση και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους, όσο και την ψυχική τους υγεία.

Από τη μια πλευρά έχουμε παιδιά 14 χρονών που εργάζονται (4.816 επισήμως) ή λίγο μεγαλύτερα (83.989 στις ηλικίες 15 έως 19) δηλαδή έχουν εισέλθει στην παραγωγή αν και θα έπρεπε να πηγαίνουν στο σχολείο ή να σπουδάσουν και από την άλλη ένας στους δύο «ώριμους» νέους, ηλικίας 25 έως 29 χρονών - δηλαδή σε μια στιγμή της ζωής τους που

υποτίθεται ότι έχει ολοκληρωθεί η θεωρητική κατάρτιση και οι σπουδές τους - δεν εργάζεται. Οι αριθμοί όμως δεν αποτυπώνουν πάντα την πραγματικότητα. Οι συντάκτες των πινάκων δεν υπολογίζουν τα παιδιά που αυτοαπασχολούνται (που ίσως είναι οι περισσότεροι) τους εργαζόμενους χωρίς βιβλιάριο εργασίας, τους εργαζόμενους σε οικογενειακές επιχειρήσεις, και τα παιδιά των οικονομικών προσφύγων, μουσουλμάνων και τσιγγάνων που είναι εκτός υπολογισμού.

Επίσης, χαρακτηριστικό είναι ότι τα τελευταία 15 χρόνια, 30.000 παιδιά δεν φοίτησαν ούτε στο δημοτικό σχολείο, ενώ 15.000 παιδιά το χρόνο εγκαταλείπουν την υποχρεωτική εκπαίδευση, και 120.000 νέοι ηλικίας 15-19 χρονών δεν ολοκλήρωσαν την βασική - στοιχειώδη εκπαίδευση παρόλο που βρίσκονταν σε σχολική ηλικία όταν αυτή θεσμοθετήθηκε ως υποχρεωτική (πίνακας 3).

Ροδόπης	16,43	Αιτ/νίας	14,56
Ξάνθης	29,73	Ευρυτανίας	22,18
Δράμας	8,68	Κορινθίας	12,34
Σερρών	13,71	Ευβοίας	12,08
Κιλκίς	10,20	Λακωνίας	15,74
Πέλλας	12,59	Αργολίδος	8,36
Καστοριάς	2,45	Καβάλας	14,31
Κερκύρας	16,65	Χαλκιδικής	12,62
Θεσπρωτίας	14,08	Λέσβου	12,56
Αρτας	10,74	Χίου	9,63
Λευκάδος	9,79	Σάμου	10,83
Κεφαλληνίας	10,68	Κυκλάδων	17,55
Ζακύνθου	30,43	Δωδεκανήσου	14
Εβρου	8,92	Χανίων	9,29
Ημαθίας	9,32	Ρεθύμης	25,99
Γρεβενών	12,41	Ηρακλείου	15,66
Τρικάλων	11,72	Λασιθίου	16,41
Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού δυναμικού, 1996			

Ενδιαφέρουσα και ένδειξη της μαθητικής διαρροής είναι η σύνδεσή της με την παιδική εργασία.

Σύμφωνα με την έρευνα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου το 1997, 7 στους 10 μαθητές εγκαταλείπουν το σχολείο και βρίσκουν διέξοδο σε βοηθητικές εργασίες. Η ίδια έρευνα αποκαλύπτει ότι ενώ οι διαρροές (στην υποχρεωτική εκπαίδευση) έχουν μειωθεί στο 10% περίπου από την περασμένη δεκαετία, το πρόβλημα παραμένει οξύ σε ορεινούς νομούς της κεντρικής - δυτικής ηπειρωτικής περιοχής, στα νησιά, στη Θράκη, την Κεντρική Μακεδονία και ορισμένες περιοχές της Πελοποννήσου, όπου τα παιδιά εγκαταλείπουν την εκπαίδευση για να συνεισφέρουν στο οικογενειακό εισόδημα ή να εργαστούν στον τουριστικό ή αγροτικό τομέα.

Όσον αφορά δε τους λόγους, που τους οδηγούν στην εργασία είναι η φτώχεια, οι άνισες εκπαιδευτικές δυνατότητες κατά γεωγραφική περιοχή, αρκετές φορές το αρνητικό οικογενειακό περιβάλλον καθώς και η προκατάληψη απέναντι σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες (πρόσφυγες και τσιγγάνοι) οι οποίοι λόγω των προσφάτων πολιτικών ανακατατάξεων έχουν αυξηθεί στην Ελλάδα.

Ο συνδυασμός όλων των παραπάνω, εντείνει την εμφάνιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας μέσα στα οποία εντάσσεται και η παιδική εκμετάλλευση.

Ωστόσο αξίζει να αναφερθεί η σύσταση Ελληνικής Επιτροπής κατά της παιδικής εργασίας το καλοκαίρι του 1995 στο πλαίσιο της διεθνούς πρωτοβουλίας για την αντιμετώπιση της παιδικής εργασίας.

Οπωσδήποτε, όμως, η ελληνική κοινωνία οφείλει να αντιμετωπίσει - έστω και καθυστερημένα - τα προβλήματα που δημιουργούνται στους «νεαρούς» πολίτες της, όταν καταπατώνται τα δικαιώματά τους. Η παιδική εργασία αποτελεί, όντως, ένα σύγχρονο πρόβλημα και για τη χώρα μας και πρέπει να αντιμετωπιστεί ως τέτοιο.

2. Η παιδική εργασία στο λεγόμενο τρίτο κόσμο και σε αναπτυγμένες χώρες

2.1. Το παράδειγμα του Πακιστάν: Νομοθετικό πλαίσιο και πραγματικότητα

Η παιδική εργασία αποτελεί σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα στο Πακιστάν. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επικυρώνει το γεγονός, αναφέροντας ότι πάνω από 8 εκατομμύρια παιδιά κάτω των 14 ετών, εργάζονται σήμερα στο Πακιστάν (1995). Όμως σήμερα ο πραγματικός αριθμός των εργαζομένων παιδιών πιθανολογείται ανάμεσα σε 2 με 19 εκατομμύρια. Σχετική έρευνα στο Πακιστάν (1990-1991) αναφέρει ότι οι ανήλικοι εργαζόμενοι από 10 έως 14 ετών φθάνουν τα 2 εκατ. Το Πακιστανικό Ινστιτούτο Οικονομικής Ανάπτυξης όμως, θεωρεί ότι ο αριθμός των 2 εκατομμυρίων δεν είναι ακριβής εξαιτίας:

1. μη αναφοράς στην παιδική εργασία επειδή είναι παράνομη και
2. δεν συμπεριλαμβάνει την εργασία παιδιών κάτω των 10 ετών

Ανεξάρτητα πάντως, από τα παραπάνω στοιχεία, είναι γεγονός, ότι εκατομμύρια παιδιά στο Πακιστάν, υποφέρουν από το σύστημα της «υποχρεωτικής» εργασίας. Μέχρι πρόσφατα τις εργασιακές σχέσεις στο Πακιστάν καθόριζε το προνόμιο του «peshgi» (αντι-πραγματικός). Όσο παρέμεναν απλήρωτα τα χρέη του «peshgi» ή έστω ένα μέρος τους, ο οφειλέτης/εργαζόμενος ήταν δεσμευμένος στον πιστωτή/εργοδότη. Σε περίπτωση ασθένειας ή θανάτου, η οικογένεια του οφειλέτη ήταν υπεύθυνη για το χρέος του, καθώς αυτό κληρονομούνταν από γενιά σε γενιά.

Όσον αφορά τα παιδιά το «peshgi», πληρώνεται από ένα γονιό ή κηδεμόνα ο οποίος μετά απαλλάσσει το παιδί από το χρέος.

Η «υποχρεωτική» εργασία των ανηλίκων έχει γίνει ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα στα καμίνια τούβλων, στα υποδηματοποιεία, στη βιομηχανία κατασκευής χαλιών, στη γεωργία και στην υφαντουργία. Μισό εκατομμύριο είναι δεσμευμένα» στην βιομηχανία κατασκευής χαλιών. μερικά από αυτά προέρχονται από το Αφγανιστάν, το Μπαγκλαντές και την Μπούρλα.

Από τον Σεπτέμβριο του 1998 απαγορεύεται η εφαρμογή του συστήματος του «peshgi». Ωστόσο, η απόφαση αυτή σταμάτησε μόνο ένα μέρος των χρεών του παρελθόντος. Η κατάργηση όμως του «peshgi» στην ουσία συντελέστηκε το 1992, με το νόμο για την

υποχρεωτική εργασία που νομιμοποίησε της «banded ledor» στο Πακιστάν, καταργώντας όλα τα χρέη των εργαζομένων στους εργοδότες τους.

2.2. Νομοθεσία για την παιδική εργασία στο Πακιστάν

Στο Πακιστάν το νόμιμο όριο ηλικίας για εργασία είναι το 14ο έτος για μαγαζιά και εμπόριο, βιομηχανία, ναυτιλία και το 15ο έτος για ορυχεία και σιδηροδρομικούς σταθμούς⁴. Το Σύνταγμα της ισλαμικής Δημοκρατίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και την εργασία παιδιών κάτω των 14 ετών σε οποιαδήποτε εργασία: ορυχείο ή σε οποιαδήποτε επικίνδυνη απασχόληση.

Ο νόμος για την κατάργηση της εξαναγκαστικής εργασίας καθιστά όλα τα έθιμα, τις παραδόσεις, τις πρακτικές, τα συμβόλαια ή τις συμφωνίες - που αφορούν την εξαναγκαστική εργασία - επικίνδυνα και παράνομα. Κάθε υποχρέωση απ' την πλευρά των εργαζομένων για τα απλήρωτα χρέη τους καταργείται, ενώ οι παραβάτες αυτού του νόμου καταδικάζονται σε φυλάκιση από 2 έως 5 χρόνια και/ή με, πρόστιμο από 50.000 ρούπιες.

Ο νόμος για την παιδική εργασία του 1991 απαγορεύει την παιδική εργασία σε συγκεκριμένες ασχολίες και καθιερώνει τις συνθήκες εργασίας. Κανένα παιδί δεν επιτρέπεται να εργάζεται πλήρως ή μερικώς τη νύχτα.

Παρόλα αυτά, η κυβέρνηση του Πακιστάν σε συνεργασία με τη Unicef το 1992, ανακοίνωσε ότι με βάση συντηρητικούς υπολογισμούς, ένα εκατομμύριο από 1,5 εκατομμύρια εργάτες σε βιομηχανίες κατασκευής χαλιών στο Πακιστάν ήταν παιδιά, τα περισσότερα από τα οποία ξεκίνησαν να εργάζονται πριν από το 10ο έτος της ηλικίας τους. Πέραν από την ταπητουργία και άλλοι βιομηχανικοί κλάδοι όπως η πλινθοποιία δεν μπορούσαν να επιβιώσουν χωρίς τους μικρούς εργάτες τους.

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι πολλά από τα εργοστάσια που απασχολούν παιδιά, τα μετακινούν παράνομα.

Αυτά τα παιδιά εργάζονται για 16 ώρες την ημέρα - σε εργασίες που θεωρούνται επιβλαβείς για την υγεία τους. Όταν τα παιδιά δεν είναι παραγωγικά πωλούνται σε συμμορίες ζητιάνων όπου συχνά κακοποιούνται.

Πολλές προσπάθειες έχουν γίνει για την εξάλειψη τέτοιων φαινομένων, όμως η συχνή μετακίνηση των παιδιών δυσχεραίνει τον εντοπισμό τους και σε αρκετές περιπτώσεις που τα παιδιά δοκιμάζουν να δραπέτεύσουν επιστρέφουν με τη «βοήθεια της τοπικής αστυνομίας». Η παιδική εργασία έχει προσλάβει επιδημικές διαστάσεις στο Πακιστάν. Οι στατιστικές της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Πακιστάν (ΕΑΔΠ) επισημαίνουν ότι ο αριθμός των παιδιών που αναγκάζονται να εργασθούν στο Πακιστάν βρίσκεται «μεταξύ 11 και 12 εκατομμυρίων παιδιών. Τα μισά από αυτά έχουν ηλικία μικρότερη των 10 ετών».

3. Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΙΣ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΗΠΑ

Η παιδική εργασία δεν είναι φυσικά μόνο ένα πακιστανικό φαινόμενο. Είναι ευρύτερα διαδεδομένη σε ολόκληρο τον λεγόμενο Τρίτο Κόσμο. Υπολογίζεται ότι τα παιδιά κάτω των 14 ετών που εργάζονται σε ολόκληρο τον κόσμο είναι πάνω από 100 εκατομμύρια. Το Πακιστάν αποτελεί απλά την πιο κραυγαλέα περίπτωση γιατί, είναι η χώρα που έχει κάνει τα λιγότερα για την κατάργηση της παιδικής εργασίας.

Ας σημειωθεί ότι τόσο το Πακιστάν, όσο και η Μεγάλη Βρετανία και ο Καναδάς, δέχονται στα στρατεύματά τους εθελοντές ακόμη και 16 ετών. Είναι γνωστό άλλωστε ότι η Μεγάλη Βρετανία χρησιμοποίησε στο παρελθόν παιδιά 16 και 17 ετών στις ένοπλες συγκρούσεις στη

Βόρεια Ιρλανδία.

Το παράδειγμα αυτό καταρρίπτει με τον πιο εύγλωττο τρόπο τον πρώτο από τους τέσσερις μύθους σχετικά με την παιδική εργασίες, ότι δηλαδή αυτή αποτελεί πρόβλημα μόνο του αναπτυσσόμενου κόσμου.

Τα στοιχεία της Unicef, μας επιβεβαιώνουν για το αντίθετο.

Μόνο στη Μεγάλη Βρετανία, σύμφωνα με τους πιο μετριοπαθείς υπολογισμούς περίπου το 25% των 11χρονων και περίπου το 66% των 14χρονων παιδιών εργάζονται, παρακολουθώντας παράλληλα και τα σχολικά του μαθήματα. Στη Μεγάλη Βρετανία η εργασία επιτρέπεται από την ηλικία των 13 ετών, ενώ στο Νότιο Λονδίνο σε εργατικές λαϊκές συνοικίες το 40% των παιδιών εργάζονται. Σύμφωνα με την έρευνα του συνδικάτου G.M.B. τα κέρδη της εργοδοσίας από τη χρησιμοποίηση νέων σχολικής ηλικίας ανέρχονται σε 600 εκατομμύρια λίρες.

Ακόμα η Γερμανία καθώς αποτελεί ένα πολυπολιτισμικό κράτος με ιδιαίτερες πολιτικές ανακατατάξεις τα τελευταία χρόνια, αποτελεί ένα ακόμα ενδιαφέρον πεδίο μελέτης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου της Ελλάδας, 600.000 παιδιά εργάζονται στη Γερμανία από τα οποία - σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας - 300.000 παιδιά είναι τουρκικής υπηκοότητας. Η Γερμανική νομοθεσία απαγορεύει την παιδική εργασία, αλλά επιτρέπει στα παιδιά ηλικίας άνω των 13 ετών να απασχολούνται σε ελαφρές εργασίες και όχι για πάνω από 2 ώρες ημερησίως.

Παιδιά άνω των 13 ετών δεν υποχρεούνται να παρακολουθούν το σχολείο όταν εκπαιδεύονται σε κρατικό ή ιδιωτικό φορέα για πάνω από 35 ώρες την εβδομάδα. Ορίζει μάλιστα και τις βαριές ανθυγιεινές εργασίες οι οποίες δεν πρέπει να ασκούνται από παιδιά.

Στην Ελβετία, τα δύο τελευταία χρόνια, υπάρχει έξαρση του φαινομένου. Στο καντόνι της Γενεύης με την άδεια των αρχών επιτρέπεται η εργασία παιδιών από την ηλικία των 13 ετών. Στην Ισπανία η παιδική εργασία αφορά 200.000 άτομα. Η αύξηση της επιταχύνθηκε μετά την ψήφιση από την κυβέρνηση ενός νόμου που καταργούσε τους μέχρι τότε υπάρχοντες περιορισμούς για τις μαζικές απολύσεις.

Οι αναφορές του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας δεν περιορίζονται στις χώρες της Ευρώπης αλλά αναφέρονται και στις Η.Π.Α. όπου το φαινόμενο παρουσιάζει μεγάλη αύξηση. Η αύξηση αυτή, είναι συνδεδεμένη με την ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα παραγωγής, των εργασιών μερικής απασχόλησης και την αναζήτηση χεριών με αμοιβή περισσότερο ευέλικτη, λιγότερο ακριβή και χωρίς υπογραφή συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Έτσι, στις Η.Π.Α. στην αγροτική οικονομία, μόνο στην πολιτεία της Καλιφόρνια, απασχολούνται μισό εκατομμύριο παιδιά από την Κεντρική Αμερική. Στις φυτείες, στα σύνορα με το Μεξικό, παιδιά μόλις 4 χρόνων, πληρώνονται 2 δολάρια για 12ωρη «εργασία».

Την ίδια στιγμή, από τις Η.Π.Α. προέρχεται η πρόβλεψη ότι στην πρώτη δεκαετία του 2000, ο αριθμός των εργαζομένων παιδιών θα διπλασιαστεί, φθάνοντας τα 400 εκατομμύρια άτομα.

Ολες μάλιστα οι εκτιμήσεις συγκλίνουν με την πρόγνωση της νέας παγκόσμιας τάσης: η παιδική εργασία θα αυξηθεί.

4. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για την κατάργηση της παιδικής εργασίας. Όμως και μια τέτοια λύση οι απόψεις διστανται.

Διατυπώνεται, για παράδειγμα, η άποψη, ότι η μοναδική διέξοδος στο πρόβλημα είναι ένα άμεσο τέλος στη συμμετοχή των ανηλίκων σε εργοστάσια, φάρμες και οικογενειακές επιχειρήσεις. Όμως από την άλλη πλευρά υποστηρίζεται ότι μια τέτοια οπτική αδυνατεί να κατανοήσει ότι οι ανήλικοι εργαζόμενοι αποτελούν τμήμα της οικονομικής και κοινωνικής

πραγματικότητας, ιδιαίτερα στις χώρες του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου. «Ο 15χρονος Ντίμπου, από τη Σενεγάλη δήλωσε στο συνέδριο του Οσλο το 1997 να μην αποφασιστεί η κατάργηση της παιδικής εργασίας διότι τότε οδηγούνται πολλά παιδιά στην πείνα, την εγκληματικότητα και την πορνεία».

Παράλληλα, υπάρχει και η άποψη μιας μεταρρυθμιστικής πολιτικής που στηρίζεται στη βελτίωση των μισθών και των συνθηκών ασφαλείας των ανήλικων εργαζομένων. Απαραίτητη θα ήταν η συνεργασία τοπικών κοινοτήτων, έτσι ώστε να γίνουν αντιληπτές από τους πολίτες οι βλαβερές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η εργασία σε παιδιά μικρής ηλικίας.

Η δυσκολία μιας τέτοιας πολιτικής έγκειται στο γεγονός ότι σε πολλές κοινωνίες η παιδική εργασία είναι δεδομένη, αναγκαία και υποχρεωτική για πολλά παιδιά.

Για να ξεπεραστεί μια τέτοια δυσκολία, κρίνεται απαραίτητη η δωρεάν υποχρεωτική εκπαίδευση υψηλής ποιότητας για όλα τα παιδιά, η θεσμοθέτηση αυστηρότερου νομοθετικού πλαισίου, η καταγραφή όλων των γεννήσεων, η συλλογή στοιχείων και η παρακολούθηση του φαινομένου και τέλος οι στρατηγικές πρόληψης του φαινομένου.

Ομως το πιο σημαντικό είναι να συνειδητοποιήσουμε ότι το φαινόμενο της παιδικής εργασίας πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ένα παγκόσμιο κοινωνικό πρόβλημα που έχει τις ρίζες του όχι μόνο σε καταστάσεις οικονομικής ύφεσης αλλά και σε μια ρευστή πραγματικότητα που γεννά νέα προβλήματα ή οξύνει τα ήδη υπάρχοντα.

* Η εργασία αυτή εκπονήθηκε κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης των συγγραφέων (φοιτήτριες του τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου την οποία πραγματοποίησαν στο ΙΝΕ/ΓΣΕΕ από Οκτώβριο έως και Δεκέμβριο του 1997.

29ο Συνέδριο της ΓΣΕΕ

Το 29ο Συνέδριο της ΓΣΕΕ συνέπεσε με τα 80 χρόνια ίδρυσης της Γενικής Συνομοσπονδίας. Πραγματοποιήθηκε στην Καβάλα από τις 12-15 Μαρτίου 1998.

1. Η ταυτότητα του Συνεδρίου

A.

1. ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ:	85
2. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ:	<u>65</u>
	150

Σύνολο Αντιπροσώπων:	440
Σύνολο Ψηφισάντων φυσικών μελών:	416.467
Σύνολο Οικονομικός εντάξει Μελών:	514.837
Σύνολο Γραμμένων Μελών:	759.061
Σύνολο Ψηφισάντων Σωματείων:	2.247
Σύνολο Αντιπροσώπων Σωματείων:	8.278

Οι παραπάνω 440 Αντιπρόσωποι προέρχονται:

1. 163 από 75 Εργατικά Κέντρα

Από αυτούς δόθηκε Δελτίο Συνέδρου από την ΕΕ της ΓΣΕΕ σε 155 από 67 Ε.Κ., οι οποίοι εκλέχθηκαν από 3.556 αντιπροσώπους 1.241 Σωματείων με ψηφίσαντα 145.020 φυσικά μέλη, 184.960 οικονομικά τακτοποιημένα και 282.863 γραμμένα.

2. 277 από 59 Ομοσπονδίες.

Από αυτούς δόθηκε Δελτίο Συνέδρου από την ΕΕ της ΓΣΕΕ σε 274 από 56 Ομοσπονδίες, οι οποίοι εκλέχθηκαν από 4.559 αντιπροσώπους 1.041 Σωματείων με ψηφίσαντα 267.750 φυσικά μέλη 325.115 οικονομικά τακτοποιημένα και 469.955 γραμμένα.

Συνολικά δικαίωμα συμμετοχής στις εκλογικές διαδικασίες του 29ου Συνεδρίου έχουν 42 αντιπρόσωποι, οι οποίοι προέρχονται από 123 Ενώσεις. Οι παραπάνω αντιπρόσωποι εκλέχθηκαν από 8.115 αντιπροσώπους, 2.282 Σωματείων με ψηφίσαντα 412.770 φυσικά μέλη, 510.075 οικονομικά τακτοποιημένα και 752.818 γραμμένα.

B.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ:	3
Σύνολο Αντιπροσώπων:	27
Σύνολο Ψηφισάντων φυσικών μελών:	26.385
Σύνολο Οικονομικός εντάξει μελών:	26.638
Σύνολο Γραμμένων μελών:	33.000
Σύνολο Ψηφισάντων Σωματείων:	110
Σύνολο Αντιπροσώπων Σωματείων:	483

Οι παραπάνω 27 αντιπρόσωποι προέρχονται:

Από 2 Ομοσπονδίες

Από αυτούς δόθηκε Δελτίο Συνέδρου από την ΕΕ της ΓΣΕΕ σε 27 Ομοσπονδίες οι οποίοι εκλέχθηκαν από 483 αντιπροσώπους 110 Σωματείων με ψηφίσαντα 26.385 φυσικά μέλη, 26.385 οικονομικώς τακτοποιημένα και 33.000 γραμμένα.

2. Τα αποτελέσματα του Συνεδρίου

Αποτελέσματα του 29ου Συνεδρίου (1998) ψήφισαν 431

έγκυρα 431

ΠΑΣΚΕ	221 ψήφοι (48,95%)	22 έδρες
ΕΣΑΚ	92 ψήφοι (21,34%)	10 έδρες
ΔΑΚΕ	99 ψήφοι (22,96%)	10 έδρες
Α.Π.	29 ψήφοι (6,7%)	3 έδρες

3. Το 29ο Συνέδριο για την ελληνική οικονομία και κοινωνία

Στο πρόγραμμα δράσης του 29ου Συνεδρίου της ΓΣΕΕ θεωρείται ότι η στρατηγική εξόδου της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, απομακρύνεται με την περιοριστική εισοδηματική πολιτική της τελευταίας δεκαετίας, την πολιτική διαχείρισης της ζήτησης και «του αυτόματου πιλότου των ονομαστικών κριτηρίων σύγκλισης».

Το συνδικαλιστικό κίνημα στη χώρα μας, υποστηρίζει ότι η στρατηγική εξόδου από την κρίση απαιτείται να αφορά την πραγματική και όχι ονομαστική οικονομία, να έχει προοπτική και να κινητοποιεί όλες τις υγιείς δυνάμεις της παραγωγής και της κοινωνίας.

Με αφετηρία αυτές τις αρχές, η ελληνική οικονομία έχει ανάγκη από μια νέα στρατηγική που να στηρίζεται:

- Στην παραδοχή ότι οι νέες παραγωγικές και τεχνολογικές εξελίξεις, που συντελούνται στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον Κόσμο, δεν αποτελούν στοιχεία «επιβολής ποινών» στους εργαζόμενους, με την παθητική προσαρμογή σ' αυτές, δηλαδή με τις απολύσεις, την ανεργία, την απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων και του Κράτους - Πρόνοιας.
- Στην εγκαθίδρυση ενός προτύπου οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης με κεντρικούς άξονες: την Ανάπτυξη, την Αναδιανομή του εισοδήματος, την Απασχόληση και την Κοινωνική Προστασία.
- Στην προώθηση διαδικασιών κοινωνικής διαπραγμάτευσης, προκειμένου οι κοινωνικοί φορείς και το Κράτος να διαμορφώσουν στρατηγικές επιλογές μακράς πνοής και μέτρα πολιτικής που θα χαρακτηρίζονται από την αξιοποίηση των πόρων και την δυναμική ικανοποίηση των αναγκών της οικονομίας και κοινωνίας.
- Ειδικότερα, το 29ο Συνέδριο της ΓΣΕΕ επεξεργάστηκε συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις για τις διαρθρωτικές πολιτικές για την Ανάπτυξη, τις πολιτικές απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας, της βελτίωσης του επιπέδου ανταγωνιστικότητας, της μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος, των εργασιακών σχέσεων και του χρόνου εργασίας (35ωρο), της επαγγελματικής κατάρτισης, των αλλοδαπών εργαζομένων, της υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας κλπ.

Πόρισμα ημερίδας για την αξιοποίηση της NABΠΠΕ (Ναυτικής Βιομηχανικής Περιοχής) Αστακού Αιτωλ/νίας

Στις 7-2-1998 πραγματοποιήθηκε στον Αστακό Αιτωλοακαρνανίας ημερίδα για την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων της ΕΤΒΑ στο Πλατυγιάλι Αστακού με πρωτοβουλία του **Εργατικού Κέντρου Μεσολογγίου, της κοινότητας Αστακού, του συμβουλίου περιοχής της 8ης εδαφικής περιφέρειας και με τη στήριξη του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (κεντρικού και περιφερειακού Δυτικής Ελλάδας).**

Μετά από εισηγήσεις του προέδρου του Εργατικού Κέντρου Μεσολογγίου, Αντώνη Σαλούρου και του **προέδρου της κοινότητας Αστακού Λάμπρου Πιτσούλια,** και αφού ακολούθησαν παρεμβάσεις του **Πρόεδρου της ΓΣΕΕ, Χρήστου Πολυζωγόπουλου, του Αντιπροέδρου του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ Δημήτρη Στρατούλη, του Προέδρου του παραρτήματος του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ Δυτικής Ελλάδας, Αλέκου Μάρλου, του υφυπουργού δημοσίων έργων και περιβάλλοντος, Χρήστου Βερελή, του εκπροσώπου του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Περιφερειάρχη Κων/νου Παπαδημητρίου, του υποδιοικητή της ΕΤΒΑ και προέδρου της NABΠΠΕ ΑΕ κυρίου Νικόλη, του Νομάρχη Αιτωλοακαρνανίας Γιάννη Βαϊνά, του προέδρου της ΤΕΔΚ, Ευθύμιου Σώκου, του προέδρου του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Νομού Γεωργίου Πιστιόλα, εκπροσώπων της εκκλησίας, των κομμάτων ΠΑΣΟΚ (ο βουλευτής Παναγιώτης Κουρουμπλής), Ν.Δ. (Κωστόπουλος), ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ της ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ (Τασούλης) και ΔΗΚΚΙ (Κουτσουπιάς), της Αιτωλικής Εταιρείας για την προστασία του περιβάλλοντος (Τσουκάτος Στάθης), του εκπροσώπου του συνδικάτου οικοδόμων Αστακού Σπύρου Βασιλόπουλου και πολλών άλλων εκπροσώπων φορέων και με την παρουσία 600 περίπου κατοίκων της γύρω περιοχής καταλήξαμε στα εξής:**

1. Είναι τεράστιες οι ευθύνες των μέχρι σήμερα κυβερνήσεων και Διοικήσεων της ΕΤΒΑ, που δεν μπόρεσαν να αξιοποιήσουν εδώ και μία δεκαετία αυτή την επένδυση κόστους 15 δις δρχ., μοναδική στο είδος της σε όλη τη Μεσόγειο, και που όταν αυτό το επιδίωξαν τις δύο φορές προσπάθησαν να μετατρέψουν την περιοχή σε χαβούζα της Μεσογείου και την τρίτη φορά διενέργησαν διεθνή διαγωνισμό πάνω σε λάθος νομική βάση και παρά το ενδιαφέρον επενδυτών αναγκάστηκαν να τον ακυρώσουν.
2. Η κυβέρνηση και η ΕΤΒΑ θα πρέπει το ταχύτερο δυνατό να πάρουν τις τελικές πολιτικές και επιχειρηματικές αποφάσεις για το αν μπορεί η ΕΤΒΑ να επιχειρήσει και τέταρτο εγχείρημα αξιοποίησης της NABΠΠΕ ή εάν θα πρέπει αυτές οι εγκαταστάσεις να αξιοποιηθούν από το δημόσιο ή από φορέα συλλογικής κοινωνικής αναπτυξιακής ιδιοκτησίας και να ενταχθούν στον εθνικό σχεδιασμό.
3. Σε κάθε περίπτωση η αποτυχία των μέχρι σήμερα εγχειρημάτων αξιοποίησης της NABΠΠΕ αναδεικνύει την ανάγκη αποσυσχέτισης της ΒΠΠΕ για ενδεχόμενη αξιοποίησή της αργότερα και προώθησης της αξιοποίησης του έργου σταδιακά και βήμα-βήμα ξεκινώντας από αυτό το κομμάτι του, που είναι ήδη έτοιμο και μπορεί να λειτουργήσει άμεσα, δηλαδή από τις λιμενικές εγκαταστάσεις που θα πρέπει να αξιοποιηθούν στην κατεύθυνση του εμπορικού, διαμερισματικού και τουριστικού λιμανιού, συμπληρωματικού των αναγκών των λιμανιών της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας, ως τρίτη πύλη της Ελλάδας προς τη Δύση, αφού εξασφαλιστούν το

ταχύτερο δυνατό όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις (εκτελωνισμού, αστυνόμευσης και ελλιμενισμού).

4. Μέχρι τη λήψη των τελικών πολιτικών αποφάσεων από αύριο κιόλας, στην κατεύθυνση της βήμα-βήμα αξιοποίησης αυτών των εγκαταστάσεων, θα πρέπει άμεσα να προωθηθούν τέσσερις πρωτοβουλίες και ενέργειες. Συγκεκριμένα:

- Θα πρέπει άμεσα να ανακληθεί η 3131/01/97/6-10-97 απόφαση του Υπολιμεναρχείου Μεσολογγίου και να επιτραπεί η προσέγγιση στο λιμάνι στην NABΠΠΕ Αστακού τουλάχιστον των πλοίων που μεταφέρουν στέρεα φορτία (οικοδομικά υλικά, ζωοτροφές κλπ), ώστε να διασφαλιστεί η απασχόληση ανέργων και η εξυπηρέτηση αναγκών της περιοχής. Οι δικλείδες ασφάλειας για να επιτραπεί η προσέγγιση των πλοίων στις προβλήτες του λιμανιού μπορούν να συναποφασιστούν σε σύσκεψη των συναρμόδιων φορέων, που πρέπει να γίνει τις επόμενες ημέρες με πρωτοβουλία της ΕΤΒΑ.
 - Να δοθεί από την ΕΤΒΑ άδεια σκοπιμότητας για τη σύνδεση γραμμής μεταφοράς προσώπων, οχημάτων και εμπορευμάτων προς Ιταλία, σύμφωνα με έγγραφο που έχει ήδη στείλει στην ΕΤΒΑ το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.
 - Να αρχίσει να αξιοποιείται η NABΠΠΕ ως εμπορευματικός σταθμός για τη διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων, όπως προτείνει το εμπορικό επιμελητήριο της περιοχής.
 - Να ολοκληρωθούν οι επιλιμένες και παραλιμένες αναγκαίες υποδομές, για να μη χαθεί το εγκεκριμένο από το επιχειρησιακό σχέδιο βιομηχανίας ποσό των 4 δις δρχ., καθώς και η βελτίωση του οδικού δικτύου και η επέκταση του ήδη ανακαινιζόμενου σιδηροδρομικού δικτύου της περιοχής στη NABΠΠΕ.
- Σε διαφορετική περίπτωση και ειδικά εάν σε ένδειξη καλής θέλησης από την ΕΤΒΑ δεν δοθεί στις επόμενες ημέρες η άδειά της για άμεση προσωρινή - και περιορισμένη έστω σε πρώτη φάση - λειτουργία του λιμανιού της NABΠΠΕ Αστακού, θα είμαστε αναγκασμένοι να ηγηθούμε κινητοποιήσεων του λαού, των εργαζομένων και των ανέργων της περιοχής.

Βασικά δεδομένα της μερικής απασχόλησης

Γιώργου Κρητικίδη

Κατά το 1996, τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία της ΕΣΥΕ (από τις Ερευνες Εργατικού Δυναμικού), το σύνολο των μερικώς απασχολουμένων στην Ελλάδα ανερχόταν σε 185 χιλιάδες άτομα περίπου, εκ των οποίων οι 67 χιλιάδες ήταν άνδρες και οι 118 χιλιάδες ήταν γυναίκες. Όπως φαίνεται στον σχετικό πίνακα, τα ποσοστά της μερικής απασχόλησης εμφανίζονται ιδιαίτερα αυξημένα στις ηλικίες 14-24 ετών και άνω των 65 ετών. Στην περίπτωση των νέων γυναικών, το αντίστοιχο ποσοστό είναι αρκετά υψηλό, όχι μόνον στις ηλικίες 14-24 ετών, αλλά και στις ηλικίες 25-29 ετών.

Σε ότι αφορά τον βαθμό αστικότητας, η επίδρασή του στο ποσοστό μερικής απασχόλησης είναι πολύ έντονη: το εν λόγω ποσοστό υπερβαίνει τον μέσο όρο στην περίπτωση των ημιαστικών και αγροτικών περιοχών, ενώ στην περιφέρεια πρωτεύουσας λαμβάνει την ελάχιστη τιμή του (2,9% για τα δύο φύλα, 1,2% για τους άνδρες, έναντι 4,8% του μέσου εθνικού όρου).

Από την ανάλυση της μερικής απασχόλησης ανά ηλικία και βαθμό αστικότητας, προκύπτει ότι το φαινόμενο της μερικής απασχόλησης εντοπίζεται στις νεότερες ηλικίες και στις ηλικίες άνω των 65 ετών μόνον στις αστικές περιοχές, ενώ στις ημιαστικές και τις αγροτικές περιοχές το φαινόμενο είναι διαδεδομένο στο σύνολο σχεδόν των ηλικιών (διαδεδομένο με την έννοια ότι το ποσοστό μερικής απασχόλησης σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες υπερβαίνει τον αντίστοιχο μέσο εθνικό όρο).

Σε ότι αφορά την κατανομή της μερικής απασχόλησης ανά «θέση στο επάγγελμα», το σύνολο των 185 χιλιάδων μερικώς απασχολουμένων κατανέμεται περίπου ισομερώς μεταξύ αυτοαπασχολουμένων, μισθωτών και συμβοηθούτων μη αμειβόμενων μελών της οικογενείας. Το μεγαλύτερο μέρος των μερικώς απασχολουμένων μισθωτών συγκεντρώνεται στις αστικές περιοχές, ενώ αντιθέτως, το μεγαλύτερο μέρος των αυτοαπασχολουμένων και συμβοηθούτων μελών της οικογένειας που απασχολούνται μερικώς συγκεντρώνεται στις αγροτικές και ημιαστικές περιοχές. Η κατηγορία των συμβοηθούτων μελών αποτελείται στην συντριπτική της πλειοψηφία από γυναίκες.

Η συγκριτικά μεγαλύτερη επέκταση της μερικής απασχόλησης στον αγροτικό τομέα φαίνεται και από το γεγονός ότι στην ανάλυση ανά επάγγελμα, τα υψηλότερα ποσοστά εμφανίζονται στην κατηγορία των γεωργών, κτηνοτρόφων και αλιέων, ανεξαρτήτως βαθμού αστικότητας και φύλου. Ποσοστά μερικής απασχόλησης άνω του μέσου όρου εμφανίζουν, επίσης, στην περίπτωση των ανδρών, οι ανειδίκευτοι εργάτες, οι χειρώνακτες και οι μικροεπαγγελματίες ανεξαρτήτως βαθμού αστικότητας και φύλου. Επίσης, οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και οι πωλητές στις αγροτικές, ημιαστικές και αστικές περιοχές (με εξαίρεση την περιφέρεια πρωτεύουσας).

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1996 ΣΥΝΟΛΟ ΟΕ12Α Μερική απασχόληση ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ. ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ									
	184.736	81.392	36.841	9.959	34.592				
Εργοδότες	3.778	1.380	599	150	631	793	1.605		
Αυτοαπασ/μενοι	55.934	17.449	6.365	1.947	9.137	7.627	30.858	Μισθωτοί	
	67.034	49.304	25.983	5.841	17.480	7.990	9.739	Μη αμειβόμενα	57.991

13.260	3.894	2.022	7.344	9.755	34.977					Ανδρες	
										ΣΥΝΟΛΟ	
										ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.	
										ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	
10.553	28.684	Εργοδότες	2.536	873	374	75	424	600	1.063		
Αυτοαπασ/μενοι	28.953	7.714	2.172	899	4.644	4.605	16.634	Μισθωτοί			
25.430	16.320	6.365	1.872	8.084	3.722	5.388	Μη αμειβόμενα	9.839			
2.613	599	449	1.565	1.626	5.600					Γυναίκες	
										ΣΥΝΟΛΟ	
										ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.	
										ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	
19.875	15.612	48.495	Εργοδότες	1.242	506	225	75	207	193	542	
Αυτοαπασ/μενοι	26.980	9.735	4.193	1.048	4.493	3.022	14.224	Μισθωτοί			
41.603	32.983	19.619	3.969	9.396	4.268	4.352	Μη αμειβόμενα	48.152			
10.646	3.295	1.572	5.779	8.129	29.377					ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1996	
										ΣΥΝΟΛΟ	
										ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
										ΣΥΝΟΛΟ	
										ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.	
										ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	
837.914	455.210	986.925	Εργοδότες	267.987	185.728	82.443	29.278				
74.007	35.770	46.488	Αυτοαπασ/μενοι	1.036.487	443.455	198.357	59.530				
185.568	150.218	442.813	Μισθωτοί	2.101.006	1.684.337	934.428	227.336				
522.574	192.838	223.831	Μη αμειβόμενα	466.444	116.268	44.404	16.099				
55.765	76.383	273.793					Ανδρες	ΣΥΝΟΛΟ			
										ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.	
										ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	
2.470.278	1.553.187	782.271	210.413	560.503	303.160	613.931					
Εργοδότες	228.910	157.076	69.339	24.486	63.251	31.986	39.848				
Αυτοαπασ/μενοι	803.130	337.858	147.588	45.901	144.368	119.715	345.557				
Μισθωτοί	1.312.069	1.019.911	551.117	134.859	333.935	127.925	164.234				
Μη αμειβόμενα	126.168	38.343	14.227	5.167	18.949	23.534	64.292				
										Γυναίκες	
										ΣΥΝΟΛΟ	
										ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.	
										ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ	
477.360	121.830	277.411	152.050	372.994	Εργοδότες	39.077	28.652	13.104			
4.792	10.756	3.784	6.640	Αυτοαπασ/μενοι	233.37	105.597	50.769				
13.629	41.200	30.503	97.256	Μισθωτοί	788.937	664.426	383.311	92.477			
188.639	64.913	59.597	Μη αμειβόμενα	340.276	77.925	30.177	10.932				
36.816	52.849	209.501	Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού								

ΑΤΟΜΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1996 ΣΥΝΟΛΟ Ε12Α Μερική απασχόληση ΣΥΝΟΛΟ

										ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.
										ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ
26.165	77.179	Διευθυντές & ανώτερα διοικητικά στελέχη				4.595	2.360	824	150	
1.386	800	1.435	Ακούντες επιστημονικά, καλλιτεχνικά & συν				17.245	15.186		
9.210	2.097	3.879	1.012	1.048	Τεχνολόγοι, Τεχνικοί & συναφή επαγγέλματα					
7.626	6.346	3.669	899	1.778	445	835	Υπάλληλοι γραφείου & συναφή επαγγέλματα			
10.015	8.791	5.841	1.123	1.827	786	438	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών & π			
23.166	15.566	5.916	2.995	6.655	3.927	3.673				
										Ειδικευμένοι Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Αλιείς κ
11.758	59.239	Ειδικευμένοι Τεχνίτες & συναφή Τεχνικά επαγ.				17.604	9.206			
2.920	1.423	4.863	3.220	5.178	Χειριστές σταθερών Βιομηχανικών εγκ/σεων					
3.496	1.807	749	75	984	571	1.118	Ανειδίκευτοι Εργάτες, Χειρωνακτές & Μικροί			
24.683	16.820	7.338	1.048	8.434	3.646	4.217	Πρόσωπα μη			

δυνάμενα να καταταγούν	150	150	75	75	0	0	0		Αρρενες
E12A Μερική Απασχόληση									ΣΥΝΟΛΟ
ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ. ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ									
ΣΥΝΟΛΟ	66.758	27.521	9.510	3.295	14.716	10.553	28.684	Διευθυντές & ανώτερα διοικητικά στελέχη	
	2.449	975	374	75	526	447	1.027	Ακούντες επιστημονικά, καλλιτεχνικά & συν	
	4.792	4.115	2.321	674	1.123	225	619	Τεχνολόγοι, Τεχνικοί & συναφή επαγγέλματα	151
770 Υπάλληλοι γραφείου & συναφή επαγγέλματα	1.304	1.234	824	225	186	38			
32 Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών & π	6.553	4.444	1.423	899	2.123				
927 1.161 Ειδικευμένοι Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Αλιείς κ	25.797	2.511	225	75					
2.11 4.365 18.921 Ειδικευμένοι Τεχνίτες & συναφή Τεχνικά επαγ.	12.672	6.126							
1.572 824 3.730 2.261 4.284 Χειριστές σταθερών Βιομηχανικών εγκ/σεων	2.670								
1.350 599 0 751 510 810 Ανειδίκευτοι Εργάτες, Χειρωνάκτες & Μικροί									
7.579 4.723 1.048 225 3.450 1.691 1.165 Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν	75	75	0	75	0	0	0	θήλεις	
E12A Μερική απασχόληση								ΣΥΝΟΛΟ	ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ. ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΟΛΟ
	117.978								
53.871 27.331 6.664 19.875 15.612 48.495 Διευθυντές & ανώτερα διοικητικά στελέχη	2.146	1.385	449	75	861	353	408	Ακούντες επιστημονικά, καλλιτεχνικά & συν	
	12.453	11.070	6.889	1.423	2.759	850	533	Τεχνολόγοι, Τεχνικοί & συναφή επαγγέλματα	65
	4.738	4.379	2.546	674	1.159	294			
Υπάλληλοι γραφείου & συναφή επαγγέλματα	8.710	7.557	5.017	899	1.641	748			
406 Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών & π	16.634	11.121	4.493	2.097					
4.532 3.000 2.513 Ειδικευμένοι Γεωργοί, Κτηνοτρόφοι, Αλιείς κ	50.360	2.649							
75 0 2.574 7.393 40.317 Ειδικευμένοι Τεχνίτες & συναφή Τεχνικά επαγ.	4.932								
3.080 1.348 599 1.133 959 893 Χειριστές σταθερών Βιομηχανικών εγκ/σεων									
826 457 150 75 233 60 308 Ανειδίκευτοι Εργάτες, Χειρωνάκτες & Μικροί									
17.104 12.097 6.290 824 4.983 1.955 3.052 Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν	75	75	75	0	0	0	0		

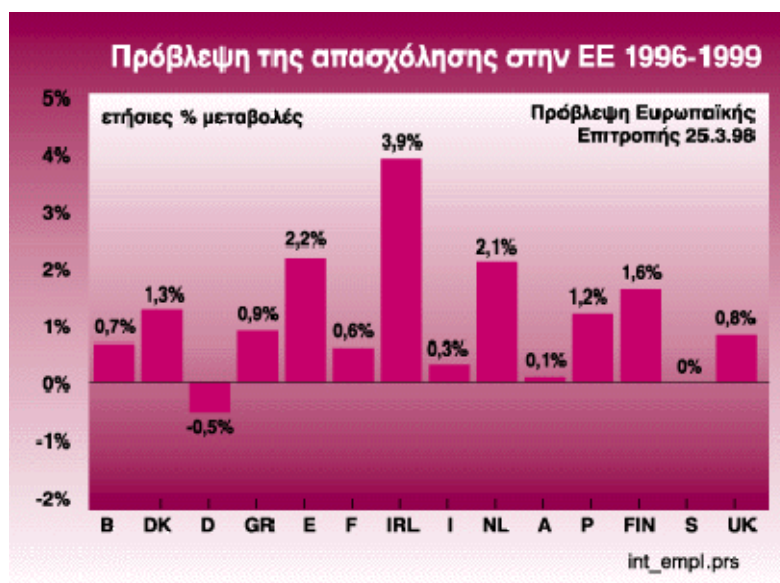
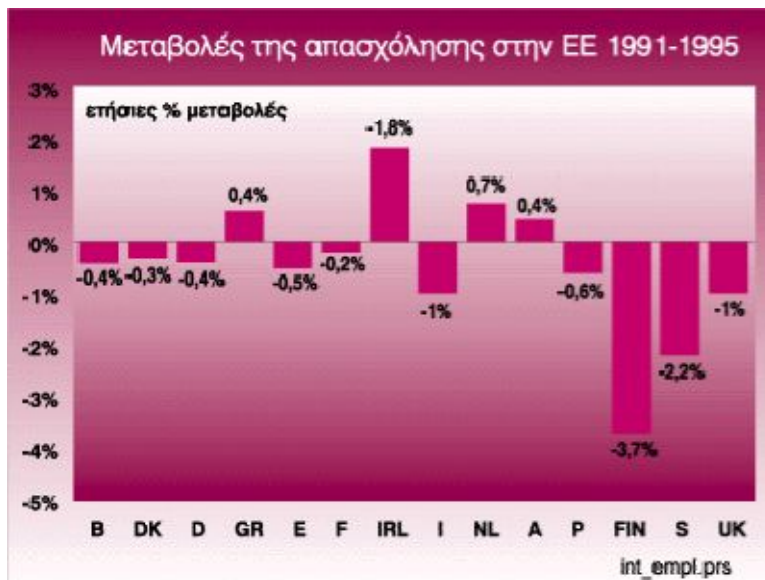
ΑΤΟΜΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ/ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1996	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡ. ΠΡΩΤ. ΘΕΣ/ΚΗ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ. ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	184.736	81.392	36.841	9.959	34.592
26.165 77.179 Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δάση	81.952	8.349	150.75	8.125				
12.786 60.817 Αλιεία	587	226	0	0	226	181	180	Ορυχεία, λατομεία
59 0 0 0 0 59 0 Μεταποιητικές Βιομηχανίες	11.732	7.594	3.295					
1.423 2.877 1.947 2.192 Ηλεκτρικό ρεύμα, αέριο & νερό	516	450	225	0				
226 0 66 Κατασκευές	9.940	4.736	1.048	599	3.089	1.858	3.346	
Χονδρικό - Λιανικό Εμπόριο κλπ	19.628	13.734	5.391	2.022	6.320	3.048		
2.846 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	10.611	5.620	2.321	899	2.400	1.771		
3.220 Μεταφορές - Επικοινωνίες	3.262	1.660	824	300	537	1.090	512	
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	1.365	1.365	899	150	317	0	0	
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας κλπ	5.330	4.831	2.920	899	1.012	269	230	
Δημόσια Διοίκηση κλπ	1.979	1.469	1.123	75	271	178	332	Εκπαίδευση
15.717 13.593 7.862 1.647 4.083 1.105 1.020 Υγεία και κοινωνική μέριμνα	4.512	3.935	2.920	374	640	117	460	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
8.516 6.135 3.070 749 2.316 796 1.585 Ιδιωτικά νοικοκυριά	9.030	7.694	4.792	749	2.153	960	375	Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα

0	0	0	0	0	0	0	Αρρενες	Ε12Α Μερική απασχόληση									
ΣΥΝΟΛΟ								ΑΣΤΙΚΕΣ	ΠΕΡ. ΠΡΩΤ.	ΘΕΣ/ΚΗ	ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.						
ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ								ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	66.758	27.521	9.510	3.295	14.716			
10.553	28.684	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δάση						28.654	4.300	75	75	4.150					
4.946	19.408	Αλιεία						528	167	0	0	167	181	180	Ορυχεία, λατομεία	59	
0	0	0	0	59	0	Μεταποιητικές Βιομηχανίες						4.844	2.858	1.348	225	1.286	
726	1.260	Ηλεκτρικό ρεύμα, αέριο & νερό						172	106	0	0	106	0	66			
Κατασκευές								9.715	4.661	1.048	599	3.014	1.858	3.196	Χονδρικό - Λιανικό		
Εμπόριο κλπ								6.411	4.165	1.348	749	2.068	869	1.377	Ξενοδοχεία και		
Εστιατόρια								4.541	2.665	1.198	374	1.093	548	1.328	Μεταφορές -		
Επικοινωνίες								2.144	850	300	225	326	863	431	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί		
οργανισμοί								225	225	150	75	0	0	0	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας κλπ		
1.377	1.217	824	225	169	0	160	Δημόσια Διοίκηση κλπ	537	393	150							
75	169	0	143	Εκπαίδευση						3.326	3.016	1.797	374	844	103	207	Υγεία
και κοινωνική μέριμνα								544	544	225	75	244	0	0	Άλλες δραστηριότητες		
παροχής υπηρεσιών								3.462	2.171	899	225	1.048	362	928	Ιδιωτικά		
νοικοκυριά								221	183	150	0	33	38	0	Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	0	0
0	0	0	0	0	Θήλεις						Ε12Α Μερική απασχόληση						
ΣΥΝΟΛΟ								ΑΣΤΙΚΕΣ	ΠΕΡ. ΠΡΩΤ.	ΘΕΣ/ΚΗ	ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΤ.						
ΗΜΙΑΣΤΙΚΕΣ								ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	117.978	53.871	27.331	6.664				
19.875	15.612	Γεωργία, Κτηνοτροφία, Θήρα, Δάση						53.299	4.050	75	0						
3.975	7.840	Αλιεία						59	59	0	0	59	0	0	Ορυχεία, λατομεία	0	
0	0	0	0	0	0	Μεταποιητικές Βιομηχανίες						6.888	4.736	1.947	1.198	1.591	
1.221	932	Ηλεκτρικό ρεύμα, αέριο & νερό						344	344	225	0	119	0	0			
Κατασκευές								225	75	0	0	75	0	150	Χονδρικό - Λιανικό Εμπόριο κλπ		
13.217	9.569	Εμπόριο κλπ						4.044	1.273	4.253	2.180	1.468	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια				
6.070	2.955	Εστιατόρια						1.123	524	1.308	1.223	1.892	Μεταφορές - Επικοινωνίες	1.118			
811	524	75	212	227	81	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί						1.140					
1.140	749	75	317	0	0	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας κλπ						3.953	3.613				
2.097	674	843	269	71	Δημόσια Διοίκηση κλπ						1.443	1.076	973	0	103		
178	189	Εκπαίδευση						12.392	10.578	6.065	1.273	3.239	1.002	812	Υγεία		
και κοινωνική μέριμνα								3.968	3.391	2.696	300	396	117	460	Άλλες		
δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών								5.054	3.964	2.172	524	1.268	433	657			
Ιδιωτικά νοικοκυριά								8.808	7.511	4.643	749	2.120	922	375	Ετερόδοκοι		
οργανισμοί και όργανα								0	0	0	0	0	0	0	Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού		
Δυναμικού 1996																	

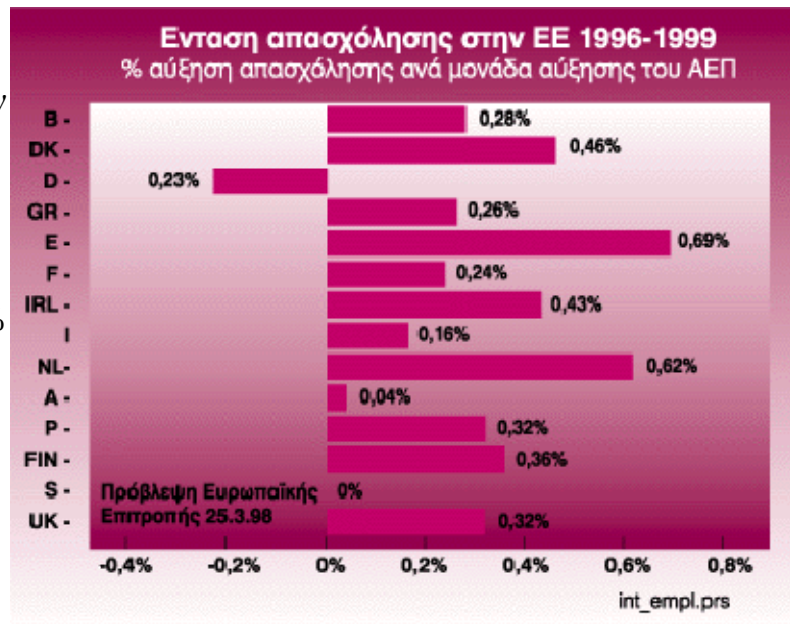
Οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την απασχόληση κατά την επόμενη διετία

Η μείωση του αριθμού των απασχολουμένων που παρατηρήθηκε κατά την πενταετία 1991-1995 στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντισταθμίζεται από τις αυξήσεις των ετών 1996-1997 και τις προβλεπόμενες αυξήσεις για το 1998-1999, σύμφωνα με τις πρόσφατες προβλέψεις (25.3.98) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι επιδόσεις της Ελλάδας, σε ότι αφορά την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, ενώ κατατάσσονταν, μέχρι πρότινος, μεταξύ των καλύτερων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατατάσσονται τώρα, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, στην ένατη θέση.

Αναλυτικότερα, οι μεταβολές της απασχόλησης, στη διάρκεια του πρώτου ημίσεως της δεκαετίας του '90, ήταν αρνητικές στις 11 από τις 15 χώρες της ΕΕ, εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης. Αυξήσεις παρουσίασαν μόνον η Ιρλανδία, η Ολλανδία, η Αυστρία και η Ελλάδα. Ωστόσο, στα τέλη του 1999, χάρη στην ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας, προβλέπεται ότι η απασχόληση θα έχει ανακτήσει εξ' ολοκλήρου το χαμένο έδαφος σε σχέση με το 1991, σε όλες τις χώρες της ΕΕ με εξαίρεση την Γερμανία (στην οποία η μείωση του αριθμού των απασχολουμένων προβλέπεται να συνεχισθεί). Για την Ελλάδα, ενώ σύμφωνα

με τις περυσινές εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τριετία 1996-1998, προβλεπόταν μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης 1,5% στις πρόσφατες εκτιμήσεις του Μαρτίου '98 για την περίοδο 1996-1999, ο αντίστοιχος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης 1,5% στις πρόσφατες εκτιμήσεις του

Μαρτίου '98 για την περίοδο 1996-1999, ο αντίστοιχος ρυθμός έχει μειωθεί στο 0,9%. Η σύγκριση μεταξύ των επιδόσεων των χωρών σε ότι αφορά την ικανότητά τους να αυξάνουν την απασχόληση, είναι ορθότερη όταν οι δείκτες της απασχόλησης λαμβάνουν υπ' όψη τους και τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ανά χώρα. Με βάση έναν τέτοιο βελτιωμένο δείκτη (αύξηση απασχόλησης ανά μονάδα αύξησης του ΑΕΠ), η επίδοση της Ελλάδας κατατασσόταν μέχρι πέρυσι μεταξύ των πέντε χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παρουσιάζουν υψηλή ένταση απασχόλησης - που δημιουργούν δηλαδή πολλές θέσεις εργασίας για κάθε μία μονάδα αύξησης της ΑΕΠ. Σύμφωνα, όμως, με τις νέες προβλέψεις της Επιτροπής, οι επιδόσεις της Ελλάδας στον τομέα της απασχόλησης κατατάσσονται πλέον στην ένατη θέση μεταξύ των δεκαπέντε χωρών μελών της Ε.Ε.

Η αξιοποίηση της κινητής περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

1. Στην προτελευταία συνεδρίαση της υπο-επιτροπής εμπειρογνομόνων για την αξιοποίηση της περιουσίας των ασφαλιστικών οργανισμών της «ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ» παραδόθηκε στους συμμετέχοντες εκπροσώπους των φορέων κείμενο με την ένδειξη «ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ - ΠΡΩΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΑ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ - Ιανουάριος 1998».

 - Ο τίτλος του κειμένου **έδωσε την εντύπωση ότι επρόκειτο για προϊόν συνθετικής εργασίας** για την εκπόνηση της οποίας είχαν, προφανώς, συνεκτιμηθεί και συν-αποδοθεί όλες οι απόψεις που είχαν υποβληθεί στην υπο-επιτροπή αυτή κατά τη διάρκεια της αρκετών μηνών λειτουργίας της. Από την ανάγνωση, όμως, του κειμένου διαπιστώσαμε ότι:

α. Έχουν αγνοηθεί παντελώς οι απόψεις της Γ.Σ.Ε.Ε. παρά την έγγραφη και αναλυτική υποβολή, πριν από 3 περίπου μήνες, ολοκληρωμένης πρότασής μας στην υπο-επιτροπή και παρά την εμπεριστατωμένη παρουσίαση, ανάπτυξη και εξήγησή της στις συνεδριάσεις της υπο-επιτροπής από τους μετέχοντες σε αυτήν εκπροσώπους μας και,

β. Το ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ αυτοπεριορίζεται αφού απηχεί απλώς, τις κυβερνητικές και μόνο θέσεις και προτάσεις οι οποίες, πέραν της ασάφειας που εμφανίζουν, αποκλίνουν, ουσιωδώς από τη φιλοσοφία των απόψεων και προτάσεων της Γ.Σ.Ε.Ε.

- Με βάση τις πιο πάνω διαπιστώσεις μας, κρίνουμε αναγκαίο να επισημάνουμε ότι το ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ πρέπει να υποστεί **ριζική αναπροσαρμογή** τόσο στο σκέλος των διαπιστώσεων όσο και στο σκέλος των προτάσεων **ώστε να καταστεί πράγματι συνθετικό κείμενο, αντιπροσωπευτικό της ποιότητας αλλά και του εύρους των συζητήσεων που έγιναν στη διάρκεια της λειτουργίας της υπο-επιτροπής.** Επιθυμούμε να σας καταστήσουμε σαφές ότι το ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ που μας παραδόθηκε **δεν μπορεί, με τη σημερινή του μορφή, να αποτελέσει τη βάση της επιδιωκόμενης αλλά και σχεδιαζόμενης νομοθετικής ρύθμισης του θέματος της αξιοποίησης της κινητής περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων.** Πριν από οποιαδήποτε προσπάθεια προώθησης του κειμένου στα αρμόδια κυβερνητικά όργανα **αξιόνομε την ενσωμάτωση σε αυτό και της ουσίας των προτάσεων της Γ.Σ.Ε.Ε. και την επισήμανση των αποκλίσεων που έχουν οι απόψεις μας από τις αντίστοιχες κυβερνητικές.** Εξάλλου μετά την οριστική διαμόρφωση του τελικού συνθετικού κειμένου είναι αναγκαίο **να μας παραδοθεί εγκαίρως αντίτυπό του και να συνεδριάσει ακολούθως, εκ νέου, η υπο-επιτροπή των εμπειρογνομόνων για την οριστική προσαρμογή και αποδοχή του.** Κατά την άποψή μας είναι αδιανόητη η μονομερής εμφάνιση των κυβερνητικών θέσεων **ως δήθεν ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ** συνθετικό όλων των θέσεων που υποστηρίχθηκαν ή αναπτύχθηκαν στη διάρκεια των συνεδριάσεων της υπο-επιτροπής εμπειρογνομόνων.
- Αναλυτικότερα στο ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΡΙΣΜΑΤΟΣ:

α. Αποσιωπάται η εκφρασθείσα στις συνεδριάσεις της υποεπιτροπής ομόφωνη διαπίστωση για την αναποτελεσματική διαχείριση, έλλειψη υποδομών και απώλειες εσόδων που χαρακτηρίζουν την σημερινή κατάσταση του συστήματος αξιοποίησης της περιουσίας των ασφαλιστικών οργανισμών.

β. Διαμορφώνονται δύο, κατ' ουσίαν κατηγορίες κεφαλαίων προς διαχείριση: στην πρώτη περιλαμβάνονται όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Ειδικά σχήματα κύριας ή επικουρικής Ασφάλισης, αυτασφάλειας, ειδικοί λογαριασμοί ομαδικής Ασφάλισης) και στη δεύτερη υπάγεται η ιδιωτική κερδοσκοπική ασφάλιση.

γ. Καταργείται η έννοια του «δεύτερου πυλώνα» ασφάλισης όπως αυτός προτείνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Green Paper) και παρεμποδίζεται η αυτονομία και αυτοτέλεια ακόμη και των κοινωνικών ταμείων που δεν εισφοροδοτούνται από το κράτος και τα οποία οδηγούνται, υπό το πρόσχημα της σημερινής τους νομικής υφής ως ΝΠΔΔ, **σε μεθόδους αναγκαστικής διαχείρισης των αποθεματικών τους.** Υπενθυμίζουμε ακόμη ότι η συλλήβδην **αντιμετώπιση όλων των ασφαλιστικών ταμείων κατά τρόπο ενιαίο αποτελεί, πέραν των άλλων** και αθέτηση προηγηθείσης συμφωνίας ότι το θέμα των κοινωνικών Ταμείων θα συζητηθεί σε δεύτερη φάση του κοινωνικού διαλόγου.

δ. Το προτεινόμενο σχέδιο **δημιουργεί ένα ακόμη μηχανισμό αναγκαστικής διαχείρισης** πέραν του ήδη υπάρχοντος στην Τράπεζα της Ελλάδος. Ο νέος αυτός μηχανισμός θα λειτουργήσει μέσω των Ειδικών Αμοιβαίων Κεφαλαίων και μόνον, στα οποία θα υπάγεται υποχρεωτικώς το 80% των αποθεματικών των Ταμείων.

ε. Παρά τη διαπιστωμένη ανάγκη στήριξης της κύριας σύνταξης από τα επικουρικά συμπληρωματικά σχήματα ασφάλισης τα οποία θα πρέπει να λειτουργούν κεφαλαιοποιητικά και να διοικούνται από εργαζόμενους και εργοδότες οι οποίοι, άλλωστε, και συνεισφέρουν τους πόρους των Ταμείων, **από την κυβερνητική πρόταση διαφαίνεται μια τάση παραχώρησης αυτού του ρόλου στην ιδιωτική κερδοσκοπική ασφάλιση** που, πάντως, σήμερα δεν εποπτεύεται επαρκώς από τα αρμόδια Υπουργεία. Τη διαπίστωση αυτή ενισχύει η κυβερνητική πρόταση ότι κάθε σχήμα που παρέχει υπηρεσίες προσομοιάζουσες με ασφάλιση, θα προσχωρήσει υποχρεωτικώς, είτε στην Τράπεζα της Ελλάδος, είτε στα ειδικά Α/Κ, είτε σε ιδιωτικές ασφαλιστικές Εταιρείες.στ. Δεν υιοθετείται η πρόταση της Γ.Σ.Ε.Ε. για θέσπιση συγκεκριμένων πλαισίων κινδύνων στις επενδύσεις των Ταμείων, όπως, άλλωστε συμβαίνει στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Τα πλαίσια αυτά των κινδύνων θα πρέπει να τροποποιούνται κατά τακτικές περιόδους από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

ζ. Το προτεινόμενο Ειδικό Όργανο Εποπτείας διαφέρει ουσιαστικά από την ολοκληρωμένη πρόταση που υποβάλλαμε. Ο ρόλος του Οργάνου είναι ασαφής. Εξάλλου το Όργανο δεν φαίνεται να υπάγεται στην εποπτεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

η. Ο ρόλος της στατιστικής παρακολούθησης των επενδύσεων είναι τεχνικώς αδύνατον να επιτευχθεί από την ΤΕ, αφού ούτε τέτοιος ρόλος για την κεντρική Τράπεζα προκύπτει στα πλαίσια του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών Τραπεζών αλλά ούτε και μηχανισμό παρακολούθησης όλων των αγορών (π.χ. μετοχές) διαθέτει η Τ.Ε. Σημειώνεται ακόμη, ότι δεν υπάρχει θεσμοθετημένη μέθοδος αποτίμησης των κινητών αξιών. Επισημαίνουμε ότι στην πρότασή μας υποδεικνύεται το όργανο Εποπτείας που πρέπει να αξιοποιήσει την εμπειρία και το μηχανισμό της ΤΕ.

θ. Έχει αγνοηθεί σειρά συγκεκριμένων προτάσεών μας (π.χ. θέματα ορισμού των διοικήσεων των Ταμείων, διαδικασίες λήψης αποφάσεων, σύσταση ειδικού τύπου α/κ συνταξιοδοτικού σκοπού από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κλπ) αν και τα θέματα αυτά συζητήθηκαν και αναλύθηκαν στα πλαίσια της υποεπιτροπής.

Πέραν των ανωτέρω επισημαίνουμε ότι έχει **βασική σημασία η χάραξη ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος ενεργειών μέσα στο τρέχον έτος.** Επιπλέον, έχει ιδιαίτερη σημασία να

τονισθεί ότι το προϊόν του διαλόγου θα πρέπει να αποτελεί μια σύνθεση των απόψεων των εμπλεκόμενων φορέων και όχι να αποτελεί ένα κείμενο μονομερών αντιλήψεων και θέσεων.